

VÝUKA SOCIÁLNÍ POLITIKY A MANAGEMENTU VE STUDIJNÍCH PROGRAMECH PDF UPOL

Helena Skarupská

Abstrakt

Příspěvek se zabývá problematikou výuky sociální politiky a příbuzných předmětů, výuky řízení lidských zdrojů ve studijních programech Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci.

Abstract

The contribution is focused to teaching of social policy and similar subjects and teaching management of human resources in curriculum of Faculty of Education Palacký University, Olomouc.

Klíčová slova

Sociální politika, řízení lidských zdrojů, učební program

Keywords

Social policy, management of human resources, curriculum

Sociální politika bývá nejčastěji definována jako cílevědomá činnost státu, organizací a institucí, usilujících o vytvoření podmínek, které omezují příčiny sociální nerovnováhy a zajišťují předpoklady pro harmonický rozvoj jedinců, sociálních skupin a společenských celků [NOVOTNÁ, SCHIMMERLINGOVÁ, 1992, s. 14].

Řízení lidských zdrojů je činnost, kterou můžeme chápat jako řízení zaměstnanců, spolupracovníků v dané instituci či organizaci. Podíváme-li se blíže na jednotlivé oblasti řízení lidských zdrojů, pro naše účely je důležitá oblast vzdělávání a rozvoje.

Proč má být výuka sociální politiky součástí studijních programů u oborů, které jsou vyučovány na pedagogických fakultách? Celou problematiku můžeme rozdělit do dvou kategorií.

První kategorii tvoří studijní programy, kde je sociální politika součástí oboru, základním studiem pro výkon dané profese – jedná se zejména o studijní obory pedagogika sociální práce, který připravuje absolventa na činnost sociálního pracovníka a sociální politika je zde nezbytnou součástí přípravy na tuto činnost a obor učitelství sociálních a zdravotních předmětů, který připravuje učitele na výuku ve středních školách zaměřených do zdravotnických anebo sociálních oblastí. Zde je příprava zaměřena přímo na budoucího učitele sociální politiky jako jednoho z předmětů, pro který má absolvent aprobaci.

Druhou kategorii tvoří ty studijní programy, kde je sociální politika nebo její části rozšiřujícím studiem k výkonu dané profese. Témata sociální politiky nebo jejích částí jsou obsažena v předmětech sociální politika a sociální zabezpečení, vzdělávací politika, legislativa handicapovaný, speciálně pedagogické poradenství, zdravotní a sociální politika a zejména vzdělávací politika. Obory, ve kterých se tyto předměty studují, jsou obory učitelské – výchova ke zdraví, speciálně pedagogické – speciální pedagogika, speciální andragogika, speciální pedagogika a komunikační technika, speciální pedagogika pro předškolní vzdělávání; a obory neučitelské jako je pedagogika – veřejná správa,

vychovatelství a pedagogické asistentství. Studium vzdělávací politiky je součástí i předmětu řízení školy a pedagogického procesu v podmínkách EU u kvalifikačního studia pro vedoucí pedagogické pracovníky realizovaného katedrou celoživotního vzdělávání.

V první kategorii studia se jedná o výuku předmětu, který je rozvržen na jeden akademický rok – dvousemestrální výuka s hodinovou dotací 3 hodiny týdně, nejčastěji 2 hodiny přednášek a 1 hodina seminářů.

V druhé kategorii studia se jedná o jednosemestrální výuku rozvrženou nejčastěji na 1 hodinu přednášek a 1 hodinu seminářů.

Výuka předmětů je nejčastěji zasazena do druhého ročníku, pouze u bakalářského studijního programu pedagogika – sociální práce je předmět sociální politika umístěn do obsahu prvního ročníku, na něj v druhém ročníku navazují předměty právo sociálního zabezpečení a vzdělávací politika jako jednosemestrální předměty, v navazujícím magisterském studiu azylová politika a péče, trh práce a politika zaměstnanosti – opět jednosemestrální předměty.

Předměty managementu – řízení jsou obsahem studia jak ve studijních programech neučitelských – pedagogika – sociální práce, pedagogika – veřejná, navazující magisterské studium řízení volnočasových aktivit, tak v programech speciální pedagogiky a v učitelském programu – učitelství zdravotních a sociálních předmětů pro střední odborné školy. Dále jsou náplní kvalifikačního studia pro vedoucí pedagogické pracovníky. Jedná se většinou o obecný management, management sociální práce a personalistiku.

Pro studijní programy a obory pěstované na pedagogické fakultě je tedy studium sociální politiky a řízení lidských zdrojů důležitou náplní obsahu. Na pedagogické fakultě a obsah jejich studia nemůže nahlížet pouze z pohledu výchovy a vzdělávání, ale také, a v současné době zejména, z pohledu řízení výchovně vzdělávacího procesu, řízení pedagogických kolektivů, řízení třídních kolektivů. Řízení lidských zdrojů vychází nejen z psychologie práce, znalostí rozhodovacích procesů a struktur, ale také z obsahu a zaměření jednotlivých politik, v našem případě politiky sociální jako komplexní politiky řešící problematiku sociální nerovnosti, maximálního harmonického rozvoje jedince i celých skupiny, tak z ní vycházející politiky vzdělávání, řešící zejména problematiku vzdělávacího procesu, délky vzdělávání a typy vzdělávání, ale částečně i problematiku zaměstnanosti, kdy především u středního odborného, vyššího odborného a vysokoškolského vzdělávání by mělo jít o reakci těchto programů na situaci na trhu práce – nevzdělávat v oborech, které jsou z hlediska zaměstnanosti neperspektivní a podporovat obory, které mají na trhu práce dostatek volných kapacit.

V současné době pedagogické fakultě neposkytují přípravu pouze v učitelských profesích, ale podstatná část z nich má akreditované obory, které jsou částečně příbuzné s pedagogikou a spadají do oblasti tzv. pomáhajících profesí. V našem případě se jedná o získávání odbornosti v sociální práci a veřejné správě. Pro tyto obory činnosti jsou znalosti a dovednosti z oblasti sociální politiky a řízení lidských zdrojů nezbytné pro výkon dané profese.

Z hlediska personálního zabezpečení výuky těchto předmětů se jedná o část pedagogů, kteří jsou v interním vztahu k fakultě a o část pedagogů, kteří jsou externími vyučujícími a v praxi tuto činnost vykonávají jako svoji profesi. Pro posluchače je toto spojení optimální, sejetí teorie s praxí přináší širší pohled na danou problematiku.

Použitá literatura

1. NOVOTNÁ, SCHIMMERLINGOVÁ. Sociální práce, její vývoj a metodické postupy. Praha: 1991. ISBN 80-7066-483-5

2. Seznam přednášek pedagogické fakulty Univerzity Palackého na rok 2008/2009, prezenční i kombinované studium.

Kontaktní adresa

PhDr. Helena Skarupská, Ph.D.
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Katedra pedagogiky, oddělení sociálních studií
Žižkovo nám. 5
771 40 Olomouc
Email: helena.skarupska@upol.cz
Tel. č.: 585 635 510